

Educació de la dona

Per la Dra. T. LLABERIA SAIS DE MATAS

Durant molt de temps va estar en ús imposar a la dona la pràctica d'una moral que revestia l'aspecte més desagradable del món, convertint-la en criatura sense relleu, sense forces, senyalada amb la marca de les víctimes. No pot calcular-se el nombre d'aquestes que la teoria de la ignorància va entregar desarmades als consells pèrfids o a les insinuacions perilloses.

Era costum, i encara sequeix essent-ho en moltes famílies, tenir les noies allunyades de tot quant representa les realitats de la vida. Dificilment se les iniciava en la lluita vital, amagant-les hi tot el possible les tristeses que les voltaven i en especial procuraven tenir-les allunyades de tot quant a l'amor es refereix. Mantenien d'aquesta manera al voltant de la dona una mena de cercle aïllador que no deixava passar més que les fresses estrepitoses i encara procuraven desnaturalitzar-les d'una forma tan ridícula que resultava lamentable. I quin era el resultat d'aquest mètode? Massa sovint ens mostra el passat els seus execrables efectes. La dona soltera, mans lligada amb els llaços d'una moral erta, era incapaç de donar un pas en la vida sense ensopegar i generalment es detenia, romanent quieta esperant a aquell que havia de venir a deslligar-la o almenys a donar-li la il·lusió que la deslligava i que les més de les vegades no feia altra cosa que estrènyer més els lligams.

La inexperiència és la més temible de les conselleres i les criatures no advertides d'un perill es troben mal preparades per a evitar-lo, ja que la vida tal com se'ls presentava llavors i tal com els partidaris de la rutina s'empenyen en presentar-la encara a les dones, no s'assembla en res a allò que és en realitat. Volen mostrar-la bonica i és infinitament perillós tapar amb flors les realitats, perquè, al marcir-se aquestes, ocasionen la desil·lusió que es volia evitar i apareixen les vides frustrades, les existències malaquanyades i els esdeveniments fracassats.

Com que no la instruïen en l'art de veure les coses sota el seu aspecte veritable, les contemplava pel costat que li semblava més bonic i la falta d'advertència li privava saber que en aquest examen atenia únicament la satisfacció de les seves inclinacions. D'aquí que no sigui estrany el que dones educades en els principis de la moral antiga, caiguessin en exageracions que no seria just retreure-les-hi en massa rigor. Si traspassen els límits del bon camí, és perquè o bé els hi havien assenyalat uns de tan estrets que els hi era impossible moure's en aquella estreta o volien descobrir si més enllà d'ells existia un terreny digne d'ésser conegut i, al veure-ho poc perillós, s'hi aventuraven i el mal estava en què, desconeixent els límits extrems, els sobrepassaven i eren víctimes. Si volien corregir aquesta equivocació, si volien fugir d'aquest camí per retornar al vertader, els faltaven dues condicions: conèixer el Bé i no ignorar el Mal.

Per conèixer el Bé és necessari estudiar-lo primer i després cercar-lo i voler-lo.

La moral moderna té tendència a infondre el gust del bé per procediments completament diferents dels usats per la moral antiga. No enarbola com la passada un fuet armat de corretges, no vessa amargors sense dolcesa, ni preconitza la modestia i l'apocament en forma d'estupor d'intel·ligència i supressió d'iniciativa. No predica la ignorància del Mal, perquè aquesta ignorància és el parany en què ensopeguen tots els cànids i crèduls.

La moral moderna, la que hauria de regir la vida de la dona d'avui, és el contrari del que va ésser l'antiga. Aquesta mantenia les ànimes en la foscor de la inexperiència, la moderna és tot claredat i aspira que la dona pugui guiar-se en la vida amb l'auxili de la llum que ella disposa. No amaga les lletgeses de la vida, sinó que les treu a rel·luir i divulga el Bé sense tancar-lo amb estretes pràctiques; el treu al descobert en qualsevol lloc que s'amaqui i, si per arribar fins a ell, hi ha que travessar fanqosos bassals, assenyala les pedres en què podrà posar-se els peus per no tacar-se.

La moral moderna vol que es conegui el Mal per més fàcilment evitar-lo. Les que saben fins on pot conduir-les el geni que presideix a la propagació de l'espècie, evitaran els llaços que els prometats solen tendir a les incautes que no coneixen l'enganyós de les promeses i dels arravataments passatgers. Ensenya també el Mal en forma d'aquesta pesera que aconsella el més petit esforç i, en lloc d'apartar a la dona de la vida militant, demana la seva col·laboració.

La moral antiga, amb l'excusa que la dona en té prou en saber governar una llar i criar els seus fills, fanamentava la inèrcia, prohibint-li quasi tota iniciativa. Es ben cert que la dona ha de saber governar la casa i criar els fills, mes no d'acord amb els antics principis que únicament li concedien el dret d'atendre a les seves necessitats materials. Més alta és la missió de la dona moderna i per això els principis que avui regeixen la vida de la dona, han d'ésser diferents d'aquells que regien la vida de les seves àvies. Avui la dona no ha de confiar únicament amb l'home que la farà esposa; les condicions de la vida moderna exigeixen que, arribat el cas, la dona pugui viure dels seus propis recursos. La moral antiga ensenyava planyívola a la dona a «sofrir» la vida, els principis moderns li ensenyen a «viure-la» amb dignitat i decòrum.

L'evolució que caracteritza la nostra època, en modificar indiscutiblement les condicions de la vida, ha demostrat el flac de l'antic sistema, que era sols allunyar la dona de tot el que no fos els quefers domèstics. A l'hora present són innombrables les dones que inútilment deploran l'errada d'una educació que les condemna a una dolorosa estreta per no dir decorosa misèria.

No totes les dones troben l'home que les fa mestresses de casa i mares, perquè moltes vegades la seva mateixa incapacitat els hi allunya.

HIGIA
NACIONAL DE LA DONA